

Kendi Bakımını Yapamayan, Terk Edilen ve Taburcu Edilemeyen Hastaların Durumu

The Situation of Patients Who cannot Care for Themselves, are Abandoned, and cannot be Discharged

 Kadir Küçükceran¹, Mustafa Akif Türkmenoğlu², Zeynep Berber², Ali Abdurrahman Gülderen²,
 Melike Müge Şahin², İbrahim Kurkchy², Mustafa Doğru³

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Konya, Türkiye

²Necmettin Erbakan Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Konya, Türkiye

³ŞehitKamil Devlet Hastanesi, Acil Tıp, Gaziantep, Türkiye

Makale Tarihleri/Article Dates:

Geliş Tarihi/Received: 16 Ocak 2025

Kabul Tarihi/Accepted: 27 Nisan 2025

Yayın Tarihi/Published Online:

08 Ağustos 2025

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:

Kadir Küçükceran,
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Konya, Türkiye
e mail: kadirkucukceran@hotmail.com

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, öz bakımını gerçekleştiremeyen ve bakıcısı olmayan hastaların uzamış hastane yatış süreleri ile buna bağlı maliyetlerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Hedef, bu durumun sağlık sistemi üzerindeki etkilerine dikkat çekmektir.

Yöntem: 2019-2022 yılları arasında bir üniversite hastanesine yatırılan, öz bakımını yapamayan ve bakıcı desteği olmayan hastalar retrospektif olarak incelendi. Sosyal Hizmetler ve Faturalama birimlerinden yaş, cinsiyet, taburculuk gecikme nedenleri, klinikler, ek yatış günleri ve maliyet verileri toplandı.

Bulgular: Çalışmaya 25 hasta dâhil edildi. Yaş ortalaması $72,04 \pm 12,52$ (37-88); hastaların %68'i erkekti. Medyan hastane yatış süresi 21 gündü (çeyrekler arası: 13,5-37,5). Kişi başı ortalama ek maliyet $62.059 \pm 101.093,79$ TL, toplam ek maliyet ise 1.551.492,92 TL idi. En sık ilgilenen bölümler Kardiyoloji (%20) ve Dahiliye (%16) oldu.

Sonuç: Bakıcısı olmayan ve öz bakım bağımlılığı olan hastalar, hastanelerde uzun süre kalmakta ve ciddi ekonomik yük oluşturmaktadır. Bu durum yatak doluluğunu artırarak diğer hastaların kabulünü geciktirmekte ve komplikasyon riskini yükseltmektedir. Sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Maliyet, hastane bakımı, özbakım

ABSTRACT

Introduction: This study analyzes prolonged hospital stays and related costs in patients unable to perform self-care and lacking caregivers. The goal is to highlight the impact on healthcare systems.

Methods: A retrospective review was conducted on patients hospitalized between 2019 and 2022 at a tertiary university hospital who lacked both self-care ability and caregiver support. Data were collected from Social Services and Billing Departments, including demographics, discharge delays, hospitalization duration, and costs.

Results: Twenty-five patients were included, with a mean age of 72.04 ± 12.52 years (range: 37-88); 68% were male. The median hospital stay was 21 days (IQR: 13.5-37.5). The average additional cost was $62,059 \pm 101,093.79$ TRY per patient, totaling 1,551,492.92 TRY. Cardiology (20%) and Internal Medicine (16%) were the most involved departments.

Conclusion: Patients without caregiver support face delayed discharges, leading to extended hospital stays and substantial costs. These situations strain hospital capacity and increase the risk of complications. Enhancing social support systems and long-term care planning is essential.

Key words: Cost, hospital care, self-care

Açıklama/Disclosure: Yazarların hiçbir, bu makalede bahsedilen herhangi bir ürün, aygıt veya ilaç ile ilgili maddi çıkar ilişkisine sahip değildir. Araştırma, herhangi bir dış organizasyon tarafından desteklenmedi. Yazarlar çalışmanın birincil verilerine tam erişim izni vermek ve derginin talep ettiği takdirde verileri incelemesine izin vermeyi kabul etmektedirler.

Atıf yapmak için/ Cite this article as: Küçükceran K, Türkmenoğlu MA, Berber Z, Gülderen AA, Şahin MM, Kurkchy İ, Doğru M. Kendi Bakımını Yapamayan, Terk Edilen ve Taburcu Edilemeyen Hastaların Durumu. Mev Med Sci. 2025; 5(2): 46-49

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)"

GİRİŞ

Hastanede tedavi alan ancak öz bakımını kendisi yerine getiremeyen ve bakımını üstlenecek yakınlarla sahip olmayan hastalar; planlanan zamanda taburcu edilememektedir. Bu hastalar; gerekli kurum ve kuruluşlara yerleştirilmelerine kadar geçen süre boyunca hastanede kalmaktadır. Bunun sonucunda; hastanın hastanede taburculuk kararı sonrası fazladan beklemesi, yatak işgali ve hastaneye fazladan maliyet sorunları ortaya çıkmaktadır. Bu hastaların farkındalığı oluşturularak taburculuk kararı sonrası hastaların; gerekli kurum ve kuruluşlara sevkini hızlandıracak çözümler getirilmelidir.

Çalışmamızın amacı öz bakımını kendisi yerine getiremeyen ve bakımını üstlenecek yakınlarla sahip olmayan hastaların fazladan hastane yatış sürelerinin ve hasta maliyetlerinin analizini yapmak. Bunun sonucunda bu problemin farkındalığının oluşturulması amaçlanmıştır.

METOT

3. Basamak Üniversitesi Hastanesine başvuran hastalar 01.01.2019-31.12.2022 tarihleri arasında incelenmiş ve aradığımız kriterler olan; öz bakımını kendisi yerine getiremeyen ve bakımını üstlenecek yakınlarla sahip olmayan hastalar incelenmiştir. Çalışma verileri; Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Sosyal Hizmetler Biriminden ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi HBYS (Hasta Bilgi Yönetim Sistemi) üzerinden elde edilmiştir. Çalışmaya dahil edilen hastaların yaşı, cinsiyeti, taburcu edilememe nedeni, yatışının yapıldığı

bölüm, hastanede fazladan ne kadar süre beklediği, hastaneye fazladan maliyeti kaydedilmiştir. Hastane maliyetleri Türk lirası ve 2022 Ocak dolar kuruna göre hesap edilmiştir. Toplanan verilerin normallik analizleri histogramlar ve Kolmogorov-Smirnov testi kullanılarak yapıldı. Normal dağılıma uymayan kantitatif veriler ortanca (%25 - %75 çeyreklikler), normal dağılıma uyan kantitatif değişkenler ortalama±standart deviasyon, kategorik değişkenler frekans (yüzde) olarak ifade edildi.

BULGULAR

Çalışmaya toplam 25 hasta dahil edilmiştir. Hastaların yaş ortalaması 72,04 ± 12,52 (min:37, max:88) yıl idi. Ortanca yatış süresi 21 (13,5-37,5) gün olarak saptanmıştır. Çalışmaya dahil edilen hastaların 17 (%68)'si erkek, 8 (%32)'i kadındır. Hastaların fazladan kaldığı günlerdeki ortalama maliyet 62.059 ± 101.093,79 Türk Lirası olup total toplam maliyet 1.551.492,92 Türk Lirası olarak saptanmıştır (Tablo 1). Hastaların bulunduğu klinikler incelendiğinde sırasıyla 5(%20) ve 4(%16) ile en fazla Kardiyoloji ve Genel Dahiliye klinikleri tespit edilmiştir (Tablo 2).

TARTIŞMA

Bu çalışmada; öz bakım ihtiyacı olan ve bakımını üstlenecek yakınlarla sahip olmayıp taburcu edilme süresi uzayan hastaların farkındalığının oluşturulması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda; hastane sosyal hizmetler biriminden alınan veriler aracılığıyla taburcu edilme süresi uzayan hastaların; hastane kaynaklarını ne ölçüde etkilediği, mali yükü ortalama

Table 1. Hastaların Demografik Özellikleri

	n (yüzde)	Ortalama ± ss	Ortanca (25-75)
Yaş		72,04 ± 12,52	74 (62,5-84)
Fazladan Hastane yatış süresi		34 ± 39,6	21 (13,5-37,5)
Maliyet (Lira)		62059 ± 101093,79	19083,09(2376,71-89161,13)
Cinsiyet			
Erkek	17 (%68)		
Kadın	8 (%32)		

Table 2. Hastane Bölüm Listesi

Bölüm	n (yüzde)
Kardiyoloji	5 (%20)
Genel Dahiliye	4 (%16)
Beyin Cerrahi	3 (%12)
Nöroloji	3 (%12)
Acil Tıp	2 (%8)
Genel Cerrahi	2 (%8)
Psikiyatri	2 (%8)
Diğer*	4 (%16)

*:Fizik Tedavi, Gastroenteroloji, Göğüs Hastalıkları, Plastik Cerrahi

ne kadar artırdığı konusunda farkındalığın oluşturabilmesi hedeflenmiştir.

Çalışmanın yapıldığı hastanede tedavi görmüş, ortalama yatış süresi 34 ± 39 gün olan 25 hastanın verilerinin incelendiği çalışmamızda, hastaların; hastanede taburcu edilememesi sebebiyle fazladan kaldığı günlerde sebep olduğu; ortalama maliyet $62.059 \pm 101.093,79$ Türk Lirası ($3304,878 \pm 5383,63$ dolar), toplam maliyet ise $1.551.492,92$ Türk Lirası ($82622,91$ dolar) olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayanarak bakıma muhtaç hastaların uzun süre hastanede kalması, hastane kaynaklarının verimli kullanımını olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Özellikle yoğun bakım üniteleri ve yatak kapasitesi gibi kritik kaynaklar, uzun süreli bakıma ihtiyaç duyan hastalar için sınırlı hale gelmektedir. Bu durum, acil durumlar veya diğer hastalar için yetersiz kaynaklar ve uzun bekleme süreleriyle sonuçlanacaktır. Ek olarak uzun süreli hastanede kalma durumlarının hastane giderlerini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Hastane masrafları, ek tıbbi işlemler, ilaçlar ve diğer tıbbi gereksinimler hastane üzerinde ciddi bir ekonomik baskı oluşturmaktadır(1). Bunun dışında, uzayan hastanede kalış süresinin, hasta üzerinde olumsuz psikolojik etkileri olabilir. Hem hastalar hem de aileleri; stres, kaygı ve depresyon gibi sorunlarla karşılaşabilir. Ayrıca hastanede kalış süresinin uzaması; hastaların toplumdan ve normal yaşamlarından izole olmalarına neden olabilir. Aynı zamanda, elde ettiğimiz hasta verilerinden de anlaşıldığı üzere, hastanede kalış süresinin uzaması; hastaların hastane enfeksiyonlarından etkilenip tekrar tedaviye ihtiyaç duymalarına sebep olup kısır bir döngüye girmeleriyle mortalite artışıyla ve morbidite artışıyla sonuçlanmaktadır(2-4). Bu çalışmayla öz bakıma muhtaç hastaların taburcu süresinin uzamasının; hastane ve hasta üzerindeki etkileri, literatürde benzerine rastlamadığımız şekilde hasta verilerine dayanarak kanıtlanmıştır.

Çalışmamızın güçlü yönü, geniş kapsamlı bir araştırma yapılarak çok sayıda bölümden verisi elde edilen hastaların incelenmesidir. Bunun dışında bakıma muhtaç hastaların hastanede kalma süresinin uzamasında; sosyal hizmetler sisteminin önemi, hastane kaynaklarının etkilenmesi, mali yüklerin artması, hasta sağlığı üzerine etkiler gibi çeşitli boyutlarını kapsamlı bir şekilde ele almasıdır. Ayrıca bakıma muhtaç hastalar ve ailelerinin yaşadığı zorluklara dikkat çekerek toplumda farkındalık oluşturmayı amaçlanması da çalışmamızın güçlü yönleri arasındadır.

Çalışmamızın geliştirilebilir yönleri ise hasta sayısının kısıtlılığı, çok merkezli bir çalışma olmaması, çalışmanın retrospektif olarak yürütülmesi ve maliyetlerin hesaplanırken enflasyona göre düzeltme yapılmaması şeklindedir. Ek olarak bakıma muhtaç hastaların hastanede kalma sürelerinin uzamasının; alternatif açıklamaları veya çözüm önerileri yeterince değerlendirilmemiş olabilir. Bu

durumun araştırmanın bütünlüğünü ve nesnellik derecesini etkileyebilecek olması da geliştirilebilir kapsamdadır.

SONUÇ

Çalışmamız sonucunda görüldüğü üzere öz bakıma muhtaç, bakımını üstlenecek yakınlarla sahip olmayan ve çeşitli sebeplerle hastanede kalış ve taburcu edilme sürelerinin uzamasının; hasta ve hastane kaynaklarına ihtiyaç duyan diğer hastalar üzerinde birçok olumsuz etkisi mevcuttur. Bu durumdaki hastaların hastanede kalma sürelerini kısaltmanın bir yolu, aile destek sistemlerini güçlendirmektir. Ailelere sağlanacak eğitim ve kaynaklar; hastaların evde daha iyi bakım almasını sağlayabilir ve hastanede kalma sürelerini azaltabilir.

Ek olarak toplumun; bakıma muhtaç hastalar ve aileleri konusunda daha duyarlı olması gerekmektedir. Hem toplumsal destek ağlarının güçlendirilmesi hem de sağlık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması, bu sorunun üstesinden gelmede önemli adımlar olacaktır. Aynı zamanda sağlık politikalarında ve yönetiminde yapılan değişiklikler, bakıma muhtaç hastaların hastanede kalma sürelerinin azaltılmasında önemli bir rol oynayacaktır. Özellikle evde bakım hizmetlerine ve bakım merkezlerine erişimi kolaylaştıran politikalar ve mali destekler, hastanede kalma sürelerini kısaltabilir.

Çalışmamızda bulunan geliştirilebilir yönlerden yola çıkarak hasta verilerinin daha geniş bir coğrafik alanı kapsamı, çalışmaya katkı sağlayan hasta sayısının, hastane bölümlerinin ve birimlerinin artırılması, yalnızca retrospektif verilerden faydalanmak yerine günümüz verilerinin de çalışmaya dahil edilmesi, durumun maddi, fiziksel sağlık üzerine etkilerine ilave olarak psikososyal ve toplumsal etkilerinin de derinlemesine araştırılması; ileride yapılacak olan çalışmalar için önerilerimizdir.

Etik Kurul: Bu çalışma için Necmettin Erbakan Üniversitesi İlaç ve Tıbbi Cihaz Dışı Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 05.01.2024 tarihli ve 2024/4740 karar sayılı onay alınmıştır.

Çıkar Çatışması: Çalışmada herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Çıkar Çatışması: Çalışmada herhangi bir finansal çıkar çatışması yoktur.

Sorumlu Yazar: Kadir Küçükceran, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Konya, Türkiye

e-mail: kadirkucukceran@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Çam FKA. Sağlık İşletmelerinde Maliyet Analizi: Karaman Devlet Hastanesinde Birim Muayene Maliyetlerinin Hesaplanması. Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 2008;1(1):15-24.
2. Dal HC, Emir HO, Bayar A, Aysel A, Şirin H, Dicle ÇB, et al. Üçüncü

-
- Basamak Yoğun Bakım Ünitelerinde Uzamış Yatışların Analizi. Journal of the Society of Thoracic Cardio-Vascular Anaesthesia & Intensive Care. 2022;28(3).
3. Saçar M, Önem G, Adalı F, Verdi D, Saçkan KG, Baltarlı A. Koroner arter baypas cerrahisi ve hastanede kalış süresi: belirleyici faktörler. Pamukkale Tıp Dergisi. 2008.
4. The world health report 2008: Primary Health Care Now More Than Ever. ISBN 978 92 4156373 4, World Health Organization 2008.